

Datum

20 maart 2026

Onderwerp

Inbreng VNG en Divosa voor commissiedebat armoede en schulden 26 maart

Geachte dames en heren,

Op 26 maart debatteert uw Commissie over Armoede en Schulden met de minister Vijlbrief van SZW en staatssecretaris Van Bruggen van JenV. VNG en Divosa willen de volgende punten onder uw aandacht brengen:

- Bestaanszekerheid en vereenvoudiging vragen politieke moed en concrete keuzes
- Investeer in voorkomen van schulden als bijdrage aan grote maatschappelijke vraagstukken
- Een structurele oplossing voor het energiefonds

Bestaanszekerheid en vereenvoudiging vragen politieke moed en concrete keuzes

Met de Top Bestaanszeker Nederland van december 2025 en de gezamenlijke [Verklaring Bestaanszekerheid](#) hebben wij met een aantal partners tien concrete verbetervoorstellen aangereikt aan de Eerste en Tweede Kamer. In het coalitieakkoord zien we hiervan onderdelen terug. Positief is de jaarlijkse Vereenvoudigingswet en de uitgestoken hand richting gemeenten en publieke dienstverleners. We willen graag samenwerken aan vereenvoudiging, werk & inkomen en een betere arbeidsmarkt.

Het thema bestaanszekerheid krijgt minder aandacht in het akkoord, terwijl ingrepen in sociale zekerheid en zorg kwetsbare groepen kunnen raken. Zonder verzachtende maatregelen verwachten we negatieve gevolgen voor inwoners, gemeentelijk beleid en financiën. Ook het gemeentelijk vangnet komt onder druk te staan.

Daarom verzoeken wij u de minister en staatssecretaris volgende vragen voor te leggen: Ziet u ook de noodzaak om de volledige [Verklaring Bestaanszekerheid](#) uit te voeren, inclusief adviezen van de commissies Sociaal Minimum en Borstlap, en te investeren in re-integratie? Is het uw voornemen om op zeer korte termijn met gemeenten samen te werken aan vereenvoudiging van de stelsels voor inkomensondersteuning, toeslagen en fiscaliteit en daarvoor

ook proactieve dienstverlening te versterken met middelen, capaciteit en ruimte voor gegevensdeling?

Kunt u toezeggen dat u in gesprek gaat met VNG en Divosa over de noodzaak van structurele investeringen in armoedebelief en schuldpreventie in aansluiting op de Commissie sociaal minimum en onze [Verkenning Armoededienstverlening](#)?

Wilt u samen met de openbare lichamen Saba, Sint Eustatius en Bonaire de structurele middelen verdelen zodat die passen bij hun prioriteiten en eilandelijke context? En bent u bereid samen op te trekken met de bewindspersonen van KGG, IenW en EZK om de adviezen van commissie Thodé op te volgen voor Caribisch Nederland, met investeringen in betaalbare voorzieningen voor het verlagen van de kosten voor levensonderhoud, betere connectiviteit en sterke lokale uitvoering?

Investeren in voorkomen van schulden als bijdrage aan grote maatschappelijke vraagstukken

Gemeenten zien dagelijks de mate waarin problematische schulden het leven van een inwoner raken op de gebieden van bestaanszekerheid, gezondheid, wonen, participatie en jeugdzorg. Zorgwekkend is dat de oorzaak van de schulden deels ligt in ingrijpende systeemwijzigingen, zoals de veranderingen in het verleden rondom toeslagen en de voorgenomen kabinetsplannen rondom WW en chronisch zieken (zie [dit onderzoek](#)).

De oplossing hiervoor – en voor een duurzame schuldenaanpak – ligt over de hele keten. Dat gaat van het voorkomen van schulden door systeemveranderingen bij het rijk, via incasso van ketenpartners tot en met het achteraf repareren via schuldhelpverlening bij gemeenten of de rechter.

In de context van een duurzame schuldenaanpak waarderen we dat de minister achter het nulaanbod staat en daarmee erkent dat maatwerk op basis van bestaansminimum en perspectief cruciaal is.

Tegen deze achtergrond stellen we u voor de bewindslieden deze vragen voor te leggen:

Hoe gaan de minister en staatssecretaris bijdragen aan het versterken van samenhang tussen armoede en schulden, invordering en justitie, een gedeelde visie op het voorkomen en oplossen van schulden, en het tegengaan van versnippering in wet- en regelgeving?

Zijn de minister en staatssecretaris bereid om gemeenten de ruimte te geven om verder te werken aan de basisdienstverlening schuldhelpverlening en daarmee ook begeleiding & nazorg vorm te geven vanaf het eerste moment dat er contact is met de inwoner en passend bij diens situatie en behoeften?

De afsluitregeling drinkwater kent belemmerende regelgeving: gezinnen met kinderen kunnen nog steeds worden afgesloten van drinkwater. Het Haagse gerechtshof heeft al geoordeeld dat dit onrechtmatig is. Zijn de minister en staatssecretaris voornemens om het traject te herstarten om de regelgeving werkend te maken en betere ketensamenwerking te organiseren zodat gezinnen (met kinderen) niet onrechtmatig toegang tot stromend drinkwater ontzegd wordt?

Een structurele oplossing voor het energiefonds

In Nederland heeft nog altijd een aanzienlijke groep inwoners te maken met structurele energiearmoede, wat leidt tot betalingsproblemen bij de energierekening. Door recente geopolitieke ontwikkelingen, zoals de oorlog in Iran, stijgen de energieprijzen opnieuw, waardoor juist inwoners in een financieel kwetsbare positie extra hard worden geraakt. Bij de begrotingsbehandeling SZW, eerder deze week, kwam dit punt ook al aan de orde.

Wij roepen u op om te bevorderen dat er landelijk, duurzaam beleid wordt ontwikkeld waarop inwoners kunnen rekenen, met een structurele koppeling aan verduurzamingsmaatregelen. Alleen via een dergelijke integrale aanpak kunnen we waarborgen dat zoveel mogelijk huishoudens duurzaam worden beschermd tegen energiearmoede.

De uitvoering van de energietoeslag heeft laten zien dat gemeenten geen landelijke uitvoeringsorganisatie zijn. Tijdelijke regelingen leggen een onevenredig grote druk op de gemeentelijke uitvoering en bieden inwoners onvoldoende zekerheid op de lange termijn. Dit onderstreept de noodzaak van structureel, voorspelbaar meerjarig rijksbeleid.

In dat kader is het van belang dat inkomensondersteuning structureel wordt verbonden aan investeringen in verduurzaming. Door deze koppeling kunnen niet alleen de energielasten worden verlicht, maar wordt ook de afhankelijkheid van toekomstige compensatiemaatregelen verminderd.

Daarnaast vragen wij nadrukkelijk om versneld in te zetten op de verduurzaming van met name (sociale)huurwoningen. Juist in deze sector wonen relatief veel huishoudens met een verhoogd risico op energiearmoede.

Wilt u de minister vragen of hij bereid is om landelijk duurzaam beleid te ontwikkelen zodat we in de toekomst minder kwetsbaar zijn voor externe factoren?

Dit thema speelt ook op Saba, Sint Eustatius en Bonaire, waar de kosten voor nutsvoorzieningen zeer hoog zijn. Wij pleiten voor een tweesporenaanpak: neem op korte termijn maatregelen om de koopkracht te ondersteunen en werk tegelijkertijd aan een structurele oplossing voor betaalbare nutsvoorzieningen, met toereikende middelen voor [bestaanszekerheid](#) en klimaatadaptatie.

Wilt u de minister vragen dit bewerkstelligen met de openbare lichamen en zijn collega's van KGG, IenW, BZK en EZK?